

**NORA
KOMMUN**

Biblioteksplan 2023–2026

Antagen av kommunfullmäktige

2023-02-22

§ 5

Dnr: KS2021-429

Policy/strategi/plan/reglemente
Riktlinjer
Regler/rutiner

Innehåll

Innehåll	1
Sammanfattning	2
Inledning	2
Del 1 Det grundläggande uppdraget	3
Del 2 Folkbibliotek	4
2.1 Tillgänglighet för alla	5
2.1.1 Fysisk tillgänglighet	6
2.1.2 Digital tillgänglighet	6
2.1.3 Tillgänglighet avseende inkludering och representation	7
Mål för arbetet med tillgänglighet för alla	7
2.2 Media	8
Mål för arbetet med media	9
2.3 Personal	9
Mål för personalutveckling	9
2.4 Folkbiblioteket som kunskapsförmedlare och läsfrämjare	10
Mål för arbetet med kunskapsförmedling och läsfrämjande	11
2.5 Digital delaktighet	11
Mål för arbetet med digital delaktighet	12
Del 3 Prioriterade grupper enligt bibliotekslagen	12
3.1 Barn och unga	12
3.1.1 Läsfrämjande verksamhet för åldern 0–5	13
3.1.2 Läsfrämjande verksamhet för åldern 6–12	13
3.1.3 Läsfrämjande verksamhet för åldern 13–18	14
3.1.4 Barn och unga med funktionsnedsättning	14
3.1.5 Barn och unga med annat modersmål än svenska	15
Mål för arbetet med barn och unga	16
3.2 Personer med funktionsnedsättning	16
Mål för arbetet med personer med funktionsnedsättning	18
3.3 Personer med annat modersmål än svenska	18
Mål för arbetet med personer annat modersmål än svenska	19
Del 4 Skolbibliotek	19
4.1 Skolår F-6	20
4.2 Skolår 7–9	21
4.3 Gymnasium och vuxenutbildning	21
4.4 Skolbibliotekens utveckling	21
Mål för skolbiblioteksverksamheten	22
Avslutning	22

Styrdokument	22
Länkar	23

Sammanfattning

Folk- och skolbibliotek är en lagstadgad kommunal verksamhet. Nora kommun är huvudman för folk- och skolbiblioteken i kommunen. Enligt bibliotekslagen 17 § ska kommuner och regioner anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. Biblioteksplanen är ett politiskt beslutat styrdokument som anger riktningen och ska omfatta all biblioteksverksamhet i kommunen och bidra till ökad samverkan. En politiskt antagen biblioteksplan krävs för att ansöka om statliga och regionala bidrag för bland annat media, fortbildning och biblioteksutveckling.

Inledning

3 § Bibliotekshuvudmän är kommunerna, regionerna, staten och, i fråga om vissa skolor, enskilda.

1. För folkbibliotek ansvarar kommunerna.

2. För skolbibliotek ansvarar kommuner, regioner, staten eller enskilda huvudmän i enlighet med bestämmelserna i 2 kap. skollagen (2010:800). /.../

17 § Kommuner och regioner ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. Lag (2019:961).

(Bibliotekslagen)

Folk- och skolbibliotek är en lagstadgad kommunal verksamhet. Nora kommun är huvudman för folk- och skolbiblioteken i kommunen. Enligt bibliotekslagen 17 § ska kommuner och regioner anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. Biblioteksplanen är ett politiskt beslutat styrdokument som anger riktningen och ska omfatta all biblioteksverksamhet i kommunen och bidra till ökad samverkan. En politiskt antagen biblioteksplan krävs för att ansöka om statliga och regionala bidrag för bland annat media, fortbildning och biblioteksutveckling.

I Nora kommun ansvarar kommunstyrelseförvaltningen för folkbiblioteksverksamheten och bildningsförvaltningen ansvarar för skolbiblioteksverksamheten. Nora kommuns biblioteksplan i sin helhet antas av kommunfullmäktige.

Biblioteksplanen ska ligga till grund för bibliotekens verksamhetsplaner och formulera mål för ett långsiktigt strategiskt perspektiv. I verksamhetsplanerna formuleras konkreta åtgärder. Uppföljning och utvärdering av dessa sker årligen bland annat med hjälp av brukarundersökningar och nyckeltal.

De styrdokument som har störst betydelse för hur biblioteksverksamheten i Nora kommun utformas är bibliotekslagen, skollagen, barnkonventionen, Nora kommuns politiska mål och Agenda 2030 samt Biblioteksplanen för Region Örebro län 2020–2023 och Region Örebro läns kulturplan 2020–2023.

Del 1 Det grundläggande uppdraget

2 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.
(Bibliotekslagen)

Alla delar i folkbibliotekens och skolbibliotekens verksamhet ska genomsyras av målet att verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Det gäller all biblioteksverksamhet från urval av medier till läsfrämjande arbete, programverksamhet och biblioteksrummens användning.

I regeringsformen slås fast att den enskildes personliga, ekonomiska och kulturella välfärd ska vara grundläggande mål för den offentliga verksamheten. Biblioteksverksamheten ska därför vara en utjämnande faktor som alla kan ta del av, oberoende av ekonomiska, sociala eller andra faktorer och på så sätt bidra till det demokratiska samhällets utveckling. Målet är att biblioteksverksamheten ska vara relevant för användarna och hålla hög kvalitet vad gäller media, tjänster och aktiviteter.

Nora kommuns politiska vision är att vara regionens mest attraktiva boendekommun med 13 000 invånare år 2030. Biblioteksplanen och dess olika delar bidrar till de tre målen; hållbarhet; livskvalitet och attraktivitet genom god och tillgänglig kommunal service och rik tillgång till kultur där invånarna har inflytande över verksamheten. Bibliotekens verksamhet är klimatsmart då den bygger på delningsekonomi. Allt detta bidrar till en

positiv befolkningstillväxt. Biblioteken bidrar till Agenda 2030:s omställning till ett hållbart samhälle och dess tre dimensioner av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga, detta genom att biblioteken är en kompenserande kraft som ger likvärdiga möjligheter till alla.

Del 2 Folkbibliotek

6 § Varje kommun ska ha folkbibliotek. Folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov. Folkbibliotekens utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet.
(Bibliotekslagen)

Folkbiblioteket i Nora kommun är öppet med personal 40 timmar/vecka och meröppet 58 timmar/vecka vilket ger ett totalt öppethållande på 98 timmar/vecka. Personalen består av 6,0 årsarbeten. Nora bibliotek startade hösten 2022 verksamhet med biblioteksbus där inköpet möjliggjordes med hjälp av statliga medel. För aktuella uppgifter om besök, antal lån och arrangemang med mera se Sveriges officiella biblioteksstatistik som sammanställs årligen av Kungliga biblioteket.

I sitt arbete ska folkbiblioteket samverka med kommunala förvaltningar, studieförbund och civilsamhället. Folkbiblioteket samverkar även med regionala och statliga instanser som till exempel Biblioteksutveckling Region Örebro län.

Under våren 2022 gjorde Region Örebro län, Område kultur och ideell sektor på uppdrag av Nora bibliotek en kartläggning med Geografiska informationssystem (GIS) för att genomlysas befolkningsstrukturen och biblioteksanvändandet i kommunen. Detta för att kunna planera framtidens biblioteksverksamhet och i synnerhet den nya verksamhet som biblioteksbusen möjliggör.

GIS-kartläggningen visade:

- Låntagarna kommer främst från Nora kommun, därefter från Örebro kommun/län, Lindesbergs kommun och från Stockholms kommun/län.
- 23% av kommunens befolkning bor inom en radie på 1500 meter från biblioteket, 60% av befolkningen bor inom en radie på 3 kilometer från biblioteket. En strukturutredning av konst- och bibliotekschef Nick Johnson-Jones i Huddinge kommun (2016) visar att användningen av folkbibliotek minskar hos den del av befolkningen som bor utanför en radie på 1500 meter.

- Låntagarna i kommunen kommer främst från centrala Nora, därefter från landsbygden i norra delen av kommunen. Detta följer i stort sett invånarantalet, dock är låntagarna från centrala delarna av kommunen överrepresenterade.
- Av låntagarna i åldern 0–18 år bor de flesta i centrala och norra delen av kommunen. Här är också de som bor i centrala och norra delen av kommunen överrepresenterade.
- Antalet aktiva låntagare minskade under pandemin, då pandemirestriktionerna gjorde att biblioteket hade begränsad service och färre aktiviteter. Allra mest minskade den andel aktiva låntagare som är barn.
- Nora kommun utgörs till större delen av det socioekonomiska klustret **Landsbygd och tätortsnära välmående**, dock utgörs den södra delen av tätorten av klustret **Strukturomvandling**, vilket innebär mindre andel personer med eftergymnasial utbildning, större andel utrikes födda, större andel med låg ekonomisk standard och hushåll med barn med låg ekonomisk standard. Som Huddingeundersökningen visade är socioekonomiska faktorer avgörande för hur benägen man är att använda bibliotekets tjänster, de som bor i socioekonomiskt svagare områden är mindre benägna att gå eller resa för att ta del av bibliotekets tjänster.

GIS-kartläggningen visar att Nora bibliotek har en bra placering centralt i tätorten och i kommunen. Områden med socioekonomiska svagare grupper ligger delvis nära biblioteket, men finns också på större avstånd. Biblioteksbusen ska genom sina besök på landsbygden komplettera biblioteket så att likvärdigheten i biblioteksservicen blir bättre. Som undersökningen i Huddinge kommun visade finns det behov av att komplettera med biblioteksbus även i tätorten för de som har längre avstånd till biblioteket, framför allt när det gäller barn.

2.1 Tillgänglighet för alla

Folkbiblioteket är kommunens offentliga rum och en av de få icke-kommersiella mötesplatserna i kommunen. Biblioteket är både en fysisk plats och en funktion. Biblioteket är centrum för kunskap, kultur, information och social gemenskap. För att uppfylla bibliotekslagens krav på tillgänglighet behöver folkbiblioteket ha lokaler som är ändamålsenliga, öppettider som är anpassade efter användarnas behov, teknisk utrustning och ett innehåll av aktuella medier så att användarna får möjlighet till kunskapsinhämtande och kulturupplevelser. För att nå de som inte kommer till biblioteket kompletteras bibliotekslokalen med e-tjänster, uppsökande tjänster och biblioteksbus. Bibliotekspersonalen är den viktigaste resursen, som förmedlar bibliotekets innehåll genom aktiviteter riktade mot olika målgrupper. Allmänhetens inflytande, speciellt de som inte av olika anledningar besöker biblioteket, kan förstärkas genom fokusgrupper för barn och vuxna.

2.1.1 Fysisk tillgänglighet

Nora folkbibliotek är centralt beläget i kommunen. Biblioteket ligger i stadskärnan och är lättillgängligt och anpassat för personer med funktionsnedsättning. Nora kommuns konsthall ligger i samma lokaler där även föreläsningar, barnteater och föreningssammankomster äger rum. Bibliotekets rumsutformning ska stödja förmedlandet av medier och aktiviteter, vilket i sin tur främjar läsning och kunskapsinhämtning. Rummet ska vara kognitivt lättillgängligt och väcka läslust, nyfikenhet, fantasi och kreativitet. Det finns studieplatser och sittgrupper som inbjuder till läsning, spel och avkoppling. Avdelningarna för barn och unga utnyttjas för umgänge, läsning, studier och kreativt skapande. Biblioteket är meröppet, dvs det är tillgängligt alla dagar i veckan 8–22 för personer över 18 år som skrivit avtal med biblioteket. Biblioteket har en väl utbyggd självbetjäning som ger användarna möjlighet att klara sig själva. Detta ökar integriteten och frigör personalen från rutinuppgifter och ger större möjligheter till vägledning och stöd.

Användare som inte har möjlighet att ta sig till biblioteket i centralorten nås genom besök av biblioteksbussen och bibliotekscykeln. Användare som har funktionshinder får tillgång till bibliotekets utbud genom Boken kommer och talböcker, antingen genom hemsändning eller digitalt. På flera platser i kommunen finns depositioner av böcker för att öka tillgängligheten. Bibliotekspersonalen deltar i externa arrangemang och samarbeten för att sprida kunskap om bibliotekets tjänster och utbud.

Det fysiska biblioteket ska vara utformat så att utbudet och verksamhet ska vara tillgängligt för användarna. Målet är att användarna enkelt ska kunna orientera sig i biblioteksrummet, bland medier, i sociala medier och i programverksamheten.

Biblioteket, kulturskolan och konsthallen som alla finns i angränsande lokaler ska under kommande planperiod utöka sitt samarbete för att utveckla ett gemensamt kulturhus. Förutsättningar finns för detta och öppnar för fler aktiviteter med fokus på barn och unga.

2.1.2 Digital tillgänglighet

Bergslagsbibblan.se är ett webb- och katalogsamarbete mellan folkbiblioteken i Nora kommun, Lindsbergs kommun, Hällefors kommun och Ljusnarsbergs kommun. Samarbetet syftar till att ge bättre och mer likvärdig och hållbar biblioteksservice till de deltagande kommunernas invånare. Med en gemensam webb och katalog utnyttjas resurserna mer effektivt och man kan erbjuda ett större medieutbud som är tillgängligt för fler. Användarna får tillgång till alla deltagande kommuners medieutbud, de kan se vad de lånat, göra omlån och reservera. På Bergslagsbibblan får användarna också dygnet runt tillgång till e-böcker, e-ljudböcker, e-film, e-tidningar och tidskrifter samt ett kalendarium med de aktiviteter som erbjuds på biblioteken. Utformningen av hemsidan ska anpassas bättre för funktionshindrade. Förutom informationen på Bergslagsbibblan använder biblioteket också sociala medier för att tipsa om bibliotekens tjänster och att marknadsföra aktiviteter. Webb- och katalogsamarbetet Bergslagsbibblan ska utökas för att omfatta fler kommuner i Örebro län.

I biblioteket finns teknisk utrustning för informationssökning såsom datorer och trådlöst nätverk. Där finns också utrustning för kopiering, scanning med mera.

2.1.3 Tillgänglighet avseende inkludering och representation

I regeringsformen slås fast att det allmänna ska motverka diskriminering av människor på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilde som person. I linje med detta ska biblioteksverksamheten vara en inkluderande verksamhet. Alla besökare ska känna sig välkomna, sedda och behandlas med respekt. Motverkandet av diskriminering ska också speglas i medieutbud, aktiviteter, programverksamhet, på hemsida och i sociala medier.

Den enskildes ekonomiska situation ska inte vara avgörande för att ta del av bibliotekets medier, tjänster eller aktiviteter. Ingen ska exkluderas på grund av sin sociala situation. Detta är särskilt viktigt när det gäller barn och unga. Biblioteket ska eftersträva att vara helt avgiftsfritt.

Mål för arbetet med tillgänglighet för alla

- Alla ska känna till biblioteket och de tjänster biblioteket tillhandahåller.
- För att öka likvärdigheten ska alla ska kunna ta del av bibliotekets tjänster oavsett bostadsort, funktionshinder, ekonomiska eller andra förutsättningar.
- För att vara tillgängligt för alla oavsett ekonomisk situation ska biblioteket eftersträva att vara avgiftsfritt.
- Vid uppsökande verksamhet ska särskild hänsyn tas så att barn, äldre, funktionshindrade, de med längre resväg och de med sämre socioekonomiska förutsättningar prioriteras.
- Biblioteksrummet ska utformas för att stödja läsfrämjande och förmedling av medier och aktiviteter.
- Biblioteksrummet och verksamheten i stort ska vara inkluderande.
- Självbetjäning och teknisk utrustning ska vara anpassad efter användarnas behov och stödja aktuella program.
- Webb- och katalogsamarbetet Bergslagsbibblan ska utvecklas med fler anslutna bibliotek i Örebro län.
- Bergslagsbibblan.se och bibliotekets övriga digitala tjänster ska vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.
- Biblioteket ska verka för ökat samarbete med kulturskolan och konsthallen med målet att utveckla ett gemensamt kulturhus.

2.2 Media

7 § Folkbiblioteken ska särskilt främja läsning och tillgång till litteratur. Folkbiblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.

9 § På folkbiblioteken ska allmänheten avgiftsfritt få låna eller på annat sätt få tillgång till litteratur under en viss tid oavsett publiceringsform. /.../

14 § I syfte att ge alla tillgång till landets samlade biblioteksresurser ska bibliotek och bibliotekshuvudmän inom det allmänna biblioteksväsendet samverka.
(Bibliotekslagen)

Bibliotekets samlingar består av media i olika format, såväl fysiska som digitala. Biblioteket ska särskilt främja läsning och litteratur där det skrivna ordet står i centrum. Vissa medier spelar större roll för biblioteket som mötesplats, till exempel dagstidningar och tidskrifter. Urvalet av media sker av bibliotekarier och ska präglas av allsidighet och kvalitet. Förvärv och samlingar får inte styras av ideologiska eller religiösa påtryckningar. För att samlingarna ska vara aktuella pågår ett aktivt arbete med urval, översyn och gallring. Vid förvärv ska stor hänsyn tas till användarnas önskemål och snabb leverans av beställda medier har hög prioritet. All media ska kunna lånas avgiftsfritt. Media för barn och unga, personer med funktionsnedsättning och personer med annat modersmål än svenska är prioriterade i enlighet med bibliotekslagen.

E-medierna utgör en allt större del av bibliotekets utlån och bestånd. Detta innebär på sikt en genomgripande förändring av biblioteksverksamheten. Utbudet och användningen av e-medier kommer sannolikt att öka vilket kommer att innebära ökade kostnader för biblioteken. E-medierna ger tillgång till beståndet oberoende av öppettider eller bostadsort.

Nora biblioteks bestånd av media kompletteras av flera samarbeten. Inom Bergslagsbibblan är det ett fritt flöde av medier mellan folkbiblioteken i de deltagande kommunerna. Användarna kan låna och lämna på valfritt bibliotek. Samarbetet kan i framtiden förbättras genom en gemensam mediepolicy/medieplan. Genom fjärrlånesamverkan ingår hela bibliotekssverige i ett nätverk för att förse biblioteks-användarna med litteratur som inte kan köpas in till den egna kommunen. I första hand är det en regional samverkan inom Region Örebro län som även innefattar transporter mellan biblioteken. Vid inlån av litteratur på andra språk finns Mångspråkiga lånecentralen som en nationell resurs.

Mål för arbetet med media

- Användarna ska kostnadsfritt få tillgång till ett allsidigt mediebestånd som är aktuellt, av god kvalitet och som är anpassat efter användarnas önskemål.
- Medier för barn och unga, medier för personer med funktionsnedsättning och medier på andra språk än svenska och på lättläst svenska ska prioriteras.
- I samarbete med övriga kommuner som ingår i Bergslagsbibblan ska en gemensam mediepolicy/medieplan upprättas.

2.3 Personal

Folkbibliotekets viktigaste resurs är personalen. Personalen ska vara fackutbildad, professionell och serviceinriktad. Mötet med besökarna är det centrala i verksamheten. Personalen ska kunna förmedla bibliotekets innehåll, handleda vid informationssökning och utveckla det läsfrämjande arbetet i första hand till de prioriterade målgrupperna. Viktig kompetens är också kunskap om digitala tjänster och sociala medier.

Samtlig personal ska ha kompetens inom barnrättsfrågor och arbeta rättighetsbaserat. I personalgruppen ska finnas ett barnrättsombud som verkar för att arbetet på biblioteket är rättighetsbaserat utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter.

Bibliotekspersonalen ska ges möjlighet till kompetensutveckling och möjlighet att medverka i regionala och nationella nätverk.

Mål för personalutveckling

- Bibliotekspersonalen ska ha examen i biblioteks- och informationsvetenskap, eller annan examen som bedöms likvärdig, för att kunna förmedla bibliotekets innehåll och utveckla det läsfrämjande arbetet.
- All personal ska ha kompetens inom barnrättsfrågor. På biblioteket ska också finnas ett barnrättsombud.
- Bibliotekspersonalen ska ha digital kompetens.
- Bibliotekspersonalen ska erbjudas kompetensutveckling och möjlighet att medverka i regionala och nationella nätverk.

2.4 Folkbiblioteket som kunskapsförmedlare och läsfrämjare

2 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.

(Bibliotekslagen)

Biblioteket ska bidra till kunskapsförmedling. Att alla har tillgång till kunskap är en väsentlig förutsättning för delaktighet i samhällslivet och för det demokratiska samhällets utveckling. I samhället ställs allt större krav på ett livslångt lärande. Biblioteket stödjer den enskildes behov av kunskapsinhämtande och utbildning dels genom att tillhandahålla litteratur och digitala källor för kunskapsinhämtande, dels genom aktiviteter som till exempel föreläsningar. Biblioteket möjliggör också informationsinsatser från olika myndigheter genom rådgivning i bibliotekets lokaler och i biblioteksbussen. Bibliotekets servicefunktion kan utvecklas och förbättras, exempelvis utifrån modellen som servicecenter.

Att alla kan läsa och förstå vad de läser är en demokratifråga. Bibliotekets mål är att både lägga grunden för språkutveckling hos barn och unga och att fortsätta inspirera vuxna till läsande. Att barn har läsande vuxna som förebilder är ett sätt att grundlägga läsvanor. Bibliotekslokalen ska vara inspirerande och lyfta fram böcker för att inspirera till läsning. För att främja läsning arrangeras olika aktiviteter som till exempel författarbesök, läsecirklar och högläsning. Programverksamheten för vuxna sker i samarbete med interna och externa aktörer i lokalsamhället, till exempel föreningar och studieförbund. Biblioteket saknar egna medel för programverksamheten för vuxna.

Mål för arbetet med kunskapsförmedling och läsfrämjande

- Biblioteket ska stödja kunskapsinhämtandet för allmänheten genom att tillhandahålla litteratur och digitala källor.
- Biblioteket ska kontinuerligt utveckla arbetet med aktiviteter och programverksamhet för läsfrämjande och kunskapsinhämtning och erbjuda allmänheten till exempel författarbesök och läsecirklar. Detta kan ske i egen regi eller i samarbete med andra aktörer.
- Biblioteket ska eftersträva att budgetera medel till föreläsningar och författarbesök för vuxna för att stärka bibliotekets roll som kunskapsförmedlare och läsfrämjare.
- Besökarna ska kunna inhämta kunskap och information genom att biblioteket utvecklar arbetet som servicecenter och/eller med externa rådgivningstjänster.

2.5 Digital delaktighet

**7 § /.../ Biblioteket ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.
(Bibliotekslagen)**

Biblioteket ska öka kunskapen om informationsteknik och hur den används. Det finns stora digitala klyftor i samhället, 6% av befolkningen är aldrig aktiv på nätet. Enligt Internetstiftelsens rapport Digitalt utanförskap (2020) är det oftare äldre, de som lever på landsbygden eller de som bor i hushåll med lägre inkomster som inte är aktiva. Många samhällsfunktioner använder numera enbart digitala kanaler. Myndigheter lägger ner sina lokala kontor och detta slår extra hårt mot de som lever i digitalt utanförskap och inte har kunskaper om eller egen tillgång till tekniken. Biblioteken har blivit den sista offentliga platsen där man kan få personlig hjälp. Biblioteket ger tillgång till datorer och trådlöst nätverk. Det är viktigt att bibliotekets utrustning är uppdaterad och stöder aktuella program. I det digitaliserade samhället är det också viktigt att kunna sälla och kritiskt värdera information. Att sprida kunskap om källkritik är en del av bibliotekens uppgift. För att öka den digitala delaktigheten deltar biblioteket i nationella och regionala kampanjer och samarbetar med studieförbund, myndigheter och andra aktörer.

Mål för arbetet med digital delaktighet

- Biblioteket ska öka den digitala delaktigheten och kunskapen om informationsteknik hos allmänheten genom att arrangera aktiviteter i egen regi och i samarbete med andra aktörer.
- Biblioteket ska delta i nationella och regionala kampanjer för digital delaktighet.

Del 3 Prioriterade grupper enligt bibliotekslagen

Bibliotekslagen anger tydligt att folkbiblioteket ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och unga. Alla bibliotek i det allmänna biblioteksväsendet ska enligt bibliotekslagen också ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättningar, de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska. Prioriteringarna sker med olika medel; personella resurser, media, aktiviteter och i lokalerna avseende representation och ytor.

3.1 Barn och unga

8 § Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar.
(Bibliotekslagen)

Artikel 12 Varje barn har rätt att uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör barnet. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

Artikel 13 Varje barn har rätt till yttrandefrihet och att söka, ta emot och sprida information och tankar av alla slag genom det uttrycksmedel som barnet väljer.

Artikel 17 Varje barn har rätt till tillgång till information och material från olika nationella och internationella källor. Konventionsstaterna ska därför, bland annat, uppmuntra spridning av barnböcker.

Artikel 31 Varje barn har rätt till vila och fritid, till lek och rekreation och rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet.

(Barnkonventionen)

Folkbibliotekets uppdrag riktar sig till barn och unga på deras fritid. Folkbiblioteksverksamheten ska stimulera barns språkutveckling, läsning och stärka deras medie- och informationskunnighet. Verksamheten ska vara relevant för barn och unga i alla åldrar, genomsyras av barns rättigheter enligt barnkonventionen och utgå från barn och ungas egna intressen och önskemål.

För barn och unga är folkbiblioteket både en lugn plats för läsning och studier och en mötesplats för umgänge, aktiviteter och kreativt skapande. Alla barn och unga ska känna sig välkomna och inkluderade. De ska kunna hitta medier utifrån sin egen nivå, sitt språk och sina intressen. De ska inspireras till läsning och eget skapande och kunna ta del av ett brett utbud av aktiviteter.

Alla barn och unga ska kunna göra sin röst hörd och bli lyssnade på. Barn och ungas åsikter och önskemål ska tas i beaktande i utformningen av verksamheten så att de har möjlighet att påverka sitt bibliotek. Här har bibliotekets barnrättsombud en nyckelroll. Barns delaktighet ska stärkas under kommande planperiod.

Barnets eller familjens ekonomiska situation ska inte vara avgörande för att ta del av bibliotekets medier, tjänster eller aktiviteter. En förutsättning för att barn och unga ska kunna ta del av bibliotekets medier är att biblioteket är helt avgiftsfritt och att de kan ges tillgång till bibliotekskort utan vårdnadshavares godkännande. Detta för att ge alla barn och unga samma möjligheter, oavsett familjesituation.

3.1.1 Läsfrämjande verksamhet för åldern 0–5

Det är viktigt att barn får ta del av språkutvecklande och läsfrämjande verksamhet i så tidig ålder som möjligt. Folkbiblioteket arrangerar därför läsfrämjande aktiviteter för de små barnen och deras vuxna. Biblioteket samarbetar med förskolan genom barnboksrådet och med andra aktörer för att skapa goda förutsättningar så att yngre barn möter biblioteket i flera sammanhang. Genom verksamheten med biblioteksbussen kan barn på förskolor utanför tätorten och de som befinner sig längre från biblioteket ta del av verksamheten i högre grad.

3.1.2 Läsfrämjande verksamhet för åldern 6–12

Folkbiblioteket arrangerar aktiviteter för barn på deras fritid. Detta för att skapa relationer, göra barn förtrogna med biblioteket och inspirera till läsning och skrivande. I detta samarbetar biblioteket med flera aktörer till exempel skola och kulturskola. Alla elever i kommunen bjuds regelbundet in till folkbiblioteket för läsfrämjande aktiviteter och biblioteksinformation. Samverkan mellan folkbibliotek och skolbibliotek sker genom skolbiblioteksrådet. Varje år ansöker folkbibliotek och skolbibliotek om medel för inköp av medier från Statens kulturråd. En förutsättning för att beviljas sökta medel är att folkbibliotek och skolbibliotek inte sänker sitt gemensamma medieanslag. Dessa inköp samordnas av folkbiblioteket. Samverkan mellan folkbibliotek och skolbibliotek behöver formuleras i en skriftlig överenskommelse för att tydliggöra de olika uppdragen.

3.1.3 Läsfrämjande verksamhet för åldern 13–18

Folkbibliotekets verksamhet för unga kan utvecklas. Hur verksamheten kan göra det ska undersökas under planperioden för att nå målgruppen bättre. Här behöver biblioteket samarbeta med flera aktörer som till exempel skolbibliotek, fritidsgård och föreningsliv.

3.1.4 Barn och unga med funktionsnedsättning

4 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.
(*Bibliotekslagen*)

Artikel 23 Varje barn med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv under förhållanden som säkerställer värdighet, främjar tilltron till den egna förmågan och möjliggör barnets aktiva deltagande i samhället.
(*Barnkonventionen*)

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning. Utifrån detta ska alla barn och unga med någon form av funktionsnedsättning känna sig välkomna på biblioteket. Bibliotekets lokaler, mediebestånd och aktiviteter ska spegla målgruppen. Aktiviteter av, för, med och om barn med funktionsnedsättning ska finnas. I Äppelhyllan finns medier för barn och unga med funktionsnedsättning och vuxna i deras närhet. Det är till exempel böcker med tecken som stöd, böcker som underlättar för läsare med dyslexi, taktila böcker, böcker med stor stil och faktaböcker om funktionsnedsättningar.

Biblioteket har rättighet att registrera låntagare för att få ett Legimuskonto hos Myndigheten för tillgängliga medier (MTM). Detta innebär att barn och unga med läshinder själva kan lyssna på talböcker via mobilen, surfplattan eller datorn.

3.1.5 Barn och unga med annat modersmål än svenska

5 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på

1. de nationella minoritetsspråken,
2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och
3. lättläst svenska.

(Bibliotekslagen)

Artikel 30

Barn som tillhör etniska, religiösa eller språkliga minoriteter, eller som tillhör ett urfolk, har rätt till sitt språk, sin kultur och sin religion.

(Barnkonventionen)

Biblioteket har enligt bibliotekslagen och barnkonventionen ett tydligt uppdrag att prioritera barn och unga med annat modersmål än svenska samt de som talar de nationella minoritetsspråken.

Läsförmågan är av stor vikt för barn och ungas kunskapsutveckling och möjlighet att ta del av och påverka samhället. Det är en demokratisk fråga att förstå information och uttrycka sin mening. För barn och unga som har ett annat modersmål än svenska är det viktigt för språkutvecklingen med läsfrämjande insatser på det aktuella modersmålet. Enligt *Barns och ungas läsning – ett ansvar för hela samhället (SOU 2018:57)* gynnar det både utvecklingen av det egna modersmålet och av det svenska språket om man får läsa och lyssna på sitt modersmål. Biblioteket ska arbeta läsfrämjande med målgruppen för att främja språkutveckling och integration.

Biblioteksverksamheten kan bli bättre på att nå dessa barn. Aktiviteter av, för, med och om barn med annat modersmål ska finnas. Biblioteket erbjuder aktiviteter som är specifikt riktade till målgruppen, till exempel sagostunder på andra språk än svenska. Verksamheten ska utveckla informationsmaterial och göra information mer tillgängligt för barn och anhöriga med andra modersmål än svenska.

Mål för arbetet med barn och unga

- Alla barn och unga ska ha möjlighet att ta del av folkbibliotekets medier och aktiviteter oavsett funktionsnedsättning, språk, bostadsort, eller ekonomisk situation för att öka likvärdigheten för målgruppen i hela kommunen.
- Barn och unga ska kunna ta del av ett brett utbud av avgiftsfria aktiviteter som ska inspirera till läsning, skrivande och eget skapande.
- Alla barn med funktionsnedsättning ska känna sig inkluderade i bibliotekslokalen och avseende medier och aktiviteter.
- Alla barn och unga med annat modersmål än svenska och från de nationella minoriteterna ska känna sig inkluderade i bibliotekslokalen och avseende media och aktiviteter.
- Bibliotekspersonalen ska arbeta utifrån ett barnrättsperspektiv.
- Barn och ungas delaktighet i biblioteksverksamheten ska öka.
- Biblioteket ska sträva efter att vara helt avgiftsfritt så att barn och unga ska kunna få bibliotekskort utan vårdnadshavares godkännande.
- Biblioteket ska arbeta tillsammans med andra aktörer för att få fler i åldersgruppen 13–18 att ta del av bibliotekets media och aktiviteter.
- Antal årsverken inom biblioteksverksamheten med inriktning på barn och unga ska vara minst 2,0.
- Samverkan mellan folkbibliotek och skolbibliotek ska formuleras i en skriftlig överenskommelse för att tydliggöra de olika uppdragen.

3.2 Personer med funktionsnedsättning

4 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.

(Bibliotekslagen)

En person kan ha en funktionsnedsättning, varaktig eller tillfällig, så att det uppstår ett behov av tillgänglig läsning. Bibliotekets tjänster kan också bli svåra att nå om det finns fysiska hinder för att ta sig till biblioteket. Mot bakgrund av detta ska biblioteket ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, så att alla ska kunna ta del av biblioteksverksamheten. Målet är att utifrån var och ens förutsättningar erbjuda litteratur, tekniska hjälpmedel och tjänster. Lokalen ska vara anpassad för att alla ska kunna ta del av bibliotekets innehåll.

Biblioteket erbjuder tillgängliga medier, det vill säga medier som till form och/eller innehåll skiljer sig från traditionell svartskrift. Exempel på tillgängliga medier är inläst litteratur via Myndigheten för tillgängliga medier (MTM), litteratur med stor stil, teckenspråklitteratur, punktskrift, taktila böcker och lättläst litteratur. För en del personer med funktionsnedsättning är lösningen att använda bibliotekets e-medier.

Enligt MTM har mer än en halv miljon svenskar en funktionsnedsättning som gör det svårt att läsa tryckt text vilket gör att de har rätt att använda sig av MTM:s digitala inläsningstjänst Legimus eller att låna talböcker på biblioteket. Detta motsvarar ca 5 % av landets befolkning. I Nora kommun ligger andelen registrerade talbokslåntagare plus antalet Legimusanvändare på ca hälften av denna nivå. Utifrån detta bedömer biblioteket att mörkertalet är stort och att behovet av att använda talböcker eller Legimus är större än det nuvarande antalet användare som bibliotekets och MTM:s tjänster når ut till.

Lån av talböcker sker antingen genom den digitala tjänsten Legimus, genom besök på biblioteket eller genom kostnadsfri hemsändning via posten. I samverkan med kommunens synkonsulent kan de personer som har nedsatt syn och fått utrustning för talböcker utskrivna genom hjälpmedelscentral få vägledning i hemmet för att använda tekniken. Verksamheten ska arbeta mer för att sprida information om vad biblioteket erbjuder så att alla, oavsett hinder, kan ta del av kunskap och litteratur.

För att öka tillgängligheten för främst äldre personer som inte själva kan ta sig till biblioteket erbjuder biblioteket tjänsten *Boken kommer*. Boken kommer genomförs dels i samverkan med hemtjänsten, dels genom hembesök av en bibliotekarie. Biblioteket bedömer att antalet Boken kommer-användare inte motsvarar det behov som finns och ser att detta är en tjänst som kan växa.

Biblioteket ska under planperioden arbeta mer strukturerat för att erbjuda aktiviteter och tjänster för personer med funktionsnedsättning. För att nå ut till målgruppen ska biblioteket utveckla samarbetet med andra kommunala verksamheter och civilsamhället.

Mål för arbetet med personer med funktionsnedsättning

- Alla med funktionsnedsättning och deras anhöriga ska känna till bibliotekets medier och tjänster för målgruppen.
- Alla som har behov av inlästa böcker ska få information om Legimus och möjlighet att använda tjänsten.
- Alla som har behov av talböcker i fysisk form ska kunna låna dessa på biblioteket eller få dem hemskickade.
- Alla som inte kan ta sig till biblioteket på grund av ålder, sjukdom eller funktionsnedsättning ska få information om och tillgång till Boken kommer-tjänsten.
- Inköp av medier för funktionsnedsatta ska prioriteras.

3.3 Personer med annat modersmål än svenska

5 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på

1. de nationella minoritetsspråken,
2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och
3. lättläst svenska.

(Bibliotekslagen)

Enligt *Informationsverige.se* är ca 14 % av Nora kommuns invånare födda utomlands (2022). Genomsnittet i Sverige är 20 %. Det talas flera olika språk i kommunen, och det varierar mycket över tid vilken språkgrupp som är störst. De stora språkgrupperna i Nora 2022 är förutom svenska; holländska, tyska, arabiska, kurdiska, persiska, dari, somaliska, tigriska och thai. Därutöver finns ytterligare ett tjugotal språk som talas av ett mindre antal människor.

Biblioteket ska vara inkluderande, välkomnande och öppet för alla, oavsett modersmål eller tillhörighet. Verksamheten ska därför ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska. Biblioteket är en mötesplats för människor med olika bakgrund för att öka möjligheten att bli inkluderade och delaktiga i samhället. Biblioteket ska i sitt medieutbud spegla mångfalden i samhället, och uppgiften att erbjuda litteratur på andra språk än svenska prioriteras. Inköp av medier på andra språk än svenska, lättläst svenska och svenska som andraspråk sker kontinuerligt och vid efterfrågan. Efterfrågas medier på ett språk som biblioteket inte har, kan de köpas in, lånas in från andra

bibliotek eller lånas från den nationella tjänsten Mångspråkiga lånecentralen.

Biblioteket har en minoritetshylla för att lyfta fram de fem minoriteterna och minoritetsspråken i Sverige. Där finns böcker på finska, jiddisch, meänkieli, romska samt samiska. I samarbete med Biblioteksutveckling Region Örebro län arbetar biblioteket för att sprida information om Sveriges minoriteter genom exempelvis samordnade föreläsningar, författarbesök samt informationsspridning.

Biblioteket erbjuder aktiviteter för personer med annat modersmål för att främja språkutveckling och integration. Det är till exempel läsecirklar och språkcafé som sker i olika samarbeten med svenska för invandrare (SFI), vuxenutbildningen och civilsamhället.

Mål för arbetet med personer annat modersmål än svenska

- Alla med annat modersmål än svenska ska känna till biblioteket, dess medier och aktiviteter.
- Biblioteket ska genomföra aktiviteter för personer med annat modersmål än svenska som främjar språkutveckling och integration.
- Biblioteket ska verka för att personer med annat modersmål än svenska ska kunna få biblioteksinformation på sitt eget språk.
- Biblioteket ska verka för att sprida information om Sveriges minoriteter och deras språk.
- Inköp av medier på andra språk än svenska och på lättläst svenska ska prioriteras.

Del 4 Skolbibliotek

3 § Bibliotekshuvudmän är kommunerna, regionerna, staten och, i fråga om vissa skolor, enskilda.

1. För folkbibliotek ansvarar kommunerna.
2. För skolbibliotek ansvarar kommuner, regioner, staten eller enskilda huvudmän i enlighet med bestämmelserna i 2 kap. skollagen (2010:800). /.../
(Bibliotekslagen)

2 kap 36 § Eleverna i grundskolan, anpassade grundskolan, specialsolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska ha tillgång till skolbibliotek.

(Skollagen)

(Skollagen)

I Nora kommun ansvarar bildningsförvaltningen för skolbiblioteksverksamheten. Kravet på skolbibliotek är inskrivet både i skollagen och i bibliotekslagen. Både Skolverket och utredningen *Skolbibliotek för bildning och utbildning (SOU 2021:3)* formulerar att det är rektors ansvar att skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens. Rektors uppgift är att se till att verksamheten i skolbiblioteket organiseras så att

- den möter alla elevers behov av språk- och kunskapsutveckling
- den är en del av skolans verksamhet
- bibliotekets personal och övrig pedagogisk personal har möjlighet att samarbeta
- det finns en lokal som gör det möjligt att använda skolbiblioteket i skolans alla ämnen. Om skolan inte kan ha ett bibliotek i de egna lokalerna eller anställa en bibliotekarie, är samarbete med närliggande skolor eller kommunens folkbibliotek en tänkbar lösning.

Samtlig biblioteksverksamhet i kommunen ska ingå i biblioteksplanen för att främja resurssamordning. Biblioteksplanen är en förutsättning för att få tydlighet i samverkan mellan skolbibliotek och folkbibliotek.

I Nora kommun finns sju grundskolor varav en högstadieskola. Två av skolorna ligger i tätorten och tre ligger på landsbygden. I kommunen finns en friskola.

Varje år ansöker folkbibliotek och skolbibliotek om medel för inköp av medier från Statens kulturråd. En förutsättning för att beviljas sökta medel är att folkbibliotek och skolbibliotek inte sänker sitt gemensamma medieanslag. Dessa inköp samordnas av folkbiblioteket.

4.1 Skolår F-6

På skolorna i tätorten, Järntorgsskolan och Lärkesskolan, finns lokaler med böcker som fungerar som skolbibliotek. Detta finns även i skolorna utanför tätorten i Ås, Järnboås och Gyttrorp. Borns friskola har böckerna i klassrummen. Skolbiblioteken för skolår F-6 är inte bemannade. Det finns en skolbiblioteksansvarig pedagog på varje skola som har ansvar för skolbiblioteksfunktionen. Varje skola köper in media till det egna skolbiblioteket.

De utvecklingsområden för skolbiblioteken för årskurs F-6 som har framkommit bland annat via skolbiblioteksrådet är:

- Det saknas organisation och skolbibliotekspersonal. Skolbiblioteken är inte bemannade.

- Det behövs bättre och mer ändamålsenliga lokaler.
- Det saknas administrativt system för skolbiblioteken på F-6-skolorna. Ett sådant system kan ge bättre tillgång till böckerna och förbättra cirkulationen.
- Det behövs en förstärkning av de läsfrämjande insatserna som till exempel boktips, bokprat, författarbesök, läsgrupper.
- Det finns önskemål bland skolpersonalen att kunna göra eleverna mer delaktiga i skolbiblioteken och involvera dem i till exempel urval av böcker.

4.2 Skolår 7–9

Karlsängskolans skolbibliotek fungerar både som skolbibliotek och ett extra lektionsutrymme. Här finns skön- och facklitteratur som lånas ut till elever och personal med samma biblioteksdatasystem som folkbiblioteket använder. I lokalen finns ett antal datorarbetsplatser som kan användas till skolarbete. Det finns även utrymme för enskilt arbete och grupparbete i lugnare miljö och möjlighet att bara sätta sig och koppla av en stund och läsa en bok. Personalen på Karlsängskolans skolbibliotek har rätt att registrera konton till användare med läshinder i den digitala tjänsten Legimus från Myndigheten för tillgängliga medier (MTM). Skolelever från Nora kommuns samtliga skolor och årskurser som har rätt till Legimus får sina konton registrerade via Karlsängskolans skolbibliotek. Skolbiblioteket är öppet under större delen av skoldagen och bemannat med pedagogisk personal.

Skolbiblioteket fungerar bra, lokalerna är idag avpassade efter verksamheten och det finns media och biblioteksdatasystem för administration. Inför nybyggnad av högstadieskolan är det viktigt att lokalerna för skolbiblioteket blir ändamålsenliga och att biblioteket får lika stor yta som idag samt att biblioteket är bemannat under skoldagen.

4.3 Gymnasium och vuxenutbildning

Nora kommuns vuxenutbildning Hjernet består av komvux, komvux som särskild utbildning, yrkesvux, svenska för invandrare (SFI) samt individuellt program på gymnasienivå. Vuxenutbildningen saknar eget bibliotek.

4.4 Skolbibliotekens utveckling

I Nora kommun saknas idag likvärdig tillgång till skolbibliotek. Alla elever i grundskolan ska ha jämlik tillgång till skolbibliotek enligt resursfördelningsmodellen. Bildningsförvaltningen och folkbiblioteket kan se fördelar med att samnyttja resurser för att säkerställa att elever får jämlik tillgång till skolbibliotek i Nora kommun.

Mål för skolbiblioteksverksamheten

- Alla elever i grundskolan ska ha likvärdig tillgång till skolbibliotek.
- Skolbiblioteken ska vara en del i den pedagogiska verksamheten och stödja skolans utbildningsmål och elevernas lärande.
- Alla elever ska nås av läsfrämjande aktiviteter för att öka läsförmågan, läslusten och intresset för litteratur.
- Alla elever ska stärka sin informationskompetens genom att ta del av undervisning i informationssökning och källkritik.
- Vid nybyggnaden av högstadieskolan ska lokalerna för skolbiblioteket vara ändamålsenliga och ha lika stor yta som idag. Skolbiblioteket ska vara bemannat under skoldagen.
- Samverkan mellan folkbibliotek och skolbibliotek ska formuleras i en skriftlig överenskommelse för att tydliggöra folkbibliotekets och skolbibliotekens olika uppdrag.

Avslutning

Biblioteksplanen gäller 2023–2026. Planen följs upp årligen i bibliotekens verksamhetsplaner.

I verksamhetsplanerna formuleras konkreta aktiviteter och åtgärder.

Uppföljning och utvärdering av dessa sker årligen bland annat med hjälp av brukarundersökningar och nyckeltal.

Under 2026 utvärderas planen och arbetet med en ny eller reviderad plan påbörjas.

Styrdokument

Bibliotekslagen

http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/bibliotekslag-2013801_sfs-2013-801

Skollagen

http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800

Barnkonventionen

<https://unicef.se/barnkonventionen>

Regional kulturplan 2022–2023

<https://www.regionorebrolan.se/sv/Regional-utveckling/Kultur/Regional-kulturplan/>

Regional biblioteksplan 2020–2023

<https://www.regionorebrolan.se/sv/Regional-utveckling/Kultur/Regionbiblioteket/Om-Lansbiblioteket/Nyhetsarkiv/Regional-Biblioteksplan-2016-2019/>

Unescos folkbiblioteks- och skolbiblioteksmanifest

<http://www.unesco.se/?infomat=unescos-folkbiblioteks-och-skolbiblioteksmanifest>

Demokratins skattkammare - förslag till en nationell biblioteksstrategi (Kungliga biblioteket)

<https://www.kb.se/samverkan-och-utveckling/biblioteksutveckling/nationell-biblioteksstrategi.html>

Regeringsformen

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/kungorelse-1974152-om-beslutad-ny-regeringsform_sfs-1974-152

Diskrimineringslagen

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/diskrimineringslag-2008567_sfs-2008-567

Minoritetslagen

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2009724-om-nationella-minoriteter-och_sfs-2009-724

Nora kommuns politiska mål

<https://www.nora.se/kommunpolitik/visionochmal>

Agenda 2030

<https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/>

Biblioteksplan för Region Örebro län

<https://utveckling.regionorebrolan.se/sv/kultur-och-civilsamhalle/biblioteksplan-for-region-orebro-lan/>

Örebro läns kulturplan 2020–2023

<https://utveckling.regionorebrolan.se/sv/kultur-och-civilsamhalle/kulturplan/>

Länkar

Sveriges officiella biblioteksstatistik (Kungliga biblioteket)

<http://bibstat.kb.se>

Strukturutredning - en sammanfattning. Biblioteken i Huddinge. Av Nick Johnson-Jones

<https://regionbiblioteket.se/wp-content/uploads/2017/03/StrukturplanHuddinge.pdf>

"Svenskarna och internet" delrapport Digitalt utanförskap

<https://internetstiftelsen.se/nyheter/digitalt-utanforskap-slar-mot-samhallets-svaga-grupper>

Barns och ungas läsning – ett ansvar för hela samhället (SOU 2018:57)

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2018/06/sou-201857/>

Myndigheten för tillgängliga medier (MTM) om läsnedsättning

<https://www.mtm.se/om-oss/var-organisation/vara-lasare/lasare-med-las-och-skrivsvarigheter/>

Nora | Informationsverige.se

<https://www.informationsverige.se/sv/jag-har-fatt-uppehallstillstand/boende/lan-och-kommuner-i-sverige/orebro-lan/nora.html>

Organisera för skolbibliotek i undervisningen (Skolverket)

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/organisera-for-skolbibliotek-i-undervisningen>

Skolbibliotek för bildning och utbildning (SOU 2021:3)

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2021/01/sou-20213/>